

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovega, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajatec: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov i cm² 75 par; 1/4 stran: dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v poslanom 2:50 D. Tako za oglase plača uprava i da za vse oglase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

„Madžaronske kače.“

Minoči teden je „Jutro“ prineslo iz Gornji Petrovec dopis, v šterom nekelko ne naravnočnego na prikriti način, zato pa prav po orjunskom vdari po prekmurskoj katoličanskoj dühovščini. Za priliko „si“ je zebalo namestitvev preč. g. plevanoša v Gornji Petrovci. Ne da bi prineslo najmenši dokaz „Jutro“ piše, da so „madžaronske kače“ sküsile vse jalnosti, da preperečijo imenüvanje preč. g. za gornjepetrovskoga plevanoša i pozavle svojo močno postojanko SDS. v Gor. Petrovci, da zbere na den, kda de te „narodni“ i „prvi slovenski svečenik v Petrovci i v Prekmurji namešeni, pri katoliškom farofi da demonstrira proti tühincovoj peti i sprevodi novoga gospoda do cerkvi i dostavlja: program je pripravleni od naše strani.

Pozavlemo „Jutro“, da očivesno pove i določno, koga znamenjuje za „madžarsko kačo.“ Či je melo tak nesramen jezik, da nam je vüpalo zabrusiti to špotico v obraz, čakamo, da bo tūdi tak možato, da za svoje pisanje doprinese dokaz. Či toga ne včini, ga mammo za odürnoga ogrizavca, ki poprek i to z namenom kradne čast i pošteno ime našoj domačoj slovenskoj katoličanskoj dühovščini.

S skažlivim namenom zaznamenjuje „Jutro“ preč. g. Čiriča prvega slovenskega svečenika v Prekmurji? Pitamo „Jutro“: Što je v Slovenskoj Krajini navdüşüvao ljudstvo, gda ga je tlačo tühinski jarem? Što je vse včino, ka je ne mrša slovenska miseo med našim ljudstvom, kda si je s tem v nevarnost postavlalo naravnoč življenje? Ali je ne bila to naša domača slovenska dühovščina?

Što je za časa, kda je bilo to v Slovenskoj Krajini ešče jako nevarno tiskao slovenske liste? Ali neso bili to slovenski dühovniki Borovajak od Svetoga Bedenika, Dr. Ivanocy iz Ivanovcov, g. Baša i g. Klekl pa drugi.

Što je na konci bojne nestrašeno nastopo za priklüčitev Slov. Krajine k Jugoslaviji? Ali je ne bilo to naše zavedno dühovništvo, g. Klekl i njihovi najbližanji i najvernejši somišleniki!

Vse to „Jutro“ samo dobro zna, pa s same strankarske zagriženosti taji, računajoč pri tom na to, da tisti, ki „Jutro“ čtejo, od toga popunoma nikaj ne vejo.

„Jutro“ pozavle svojo „močno“ gornjepetrovsko gardo, da se na den namestitvi novoga g. plevanoša zbere pred katoličanskim farofom „da demonstrira

proti tühincovoj peti.“ To je napisalo tisto „Jutro“, štreoga gospoda se neomejeno gizdi i to na najvišiji mestaj v našoj Krajini od združiti mao naprej. Gospodje, ka bi teda demonstrirali, či ste pa meli, pa ešče zdaj mate, v rokaj vso oblast pri nas. Nego vi ščete resan demonstrirati proti „tühincovoj“ peti. Slovenska Krajina — a pardon Prekmurje, vi itak toga imena ne poznate — ne spada po vaši pisavi k Jugoslaviji; ar si nemremo misliti, da bi vi bili v Jugoslaviji pod „tühincovov petov.“

Tak piše „Jutro“, šteroga slovenstvo je ne nikaj drugo kak ščista navadna skažljivost i špekulacija.

Tak piše tisto „Jutro“, šteroj je pokojno neodvisno prekmursko stranko, štere list „Naše Novine“ je prineslo najodürnejši napad, ka ji je kda izišlo na slovenski narod, na slovensko inteligenco, pozdravilo z neprikritim veseljem i je visiko pozdigavalo, dičilo, rekši, ar se je postavila na program narodnoga edinstva.

Tak piše tisto „Jutro“, šteroga privrženci sami se v Murškoj Soboti bratijo z Madjari, i šteri z njimi pripravljajo plesne vaje i razločne veselice, na šteri se guči — izvzeto uradništvo — skoro samo v madjarskom jeziki.

To „Jutro“ si je teda dovolilo zalüčati v obraz našoj domačoj dühovščini plünek „madžaronske kače“. Zalüčalo pa ga je, ar zna, da je jutrovce že tūdi naše Prekmursko ljudstvo spoznalo i obsodilo. LAJIK.

Argentiniya i ešče drugo.

Skrb za vsakdenešnji krüh žene naše ljudstvo po sveti. Naše domače zemle je premalo, da bi mogla preživeti vse one, ki na njoj prebivlejo. Nekak pred 30 leti je bila, kda so se prvi naši ljudje podali prek velke „mlake“ v Ameriko. Bili so to naši Goričanci gori od Rabe, itaki za njimi pa so šli Dolinci s Črenovec i črenovske okolice i od tistimao pa do dnes — či izvzememo svetovno bojno — izseljavanje staono narašča i to iz vsej krajov naše Krajine. Što je bio nekelko bole osiguren i njemi je dom ne bio zadosta, je odišeo z vüpanjom, da v bogatoj Ameriki postane tūdi on bogat. Izseljevalo se je i se ešče dnes izseljavle vse: moški, ženske, oženjeni i neoženjeni, venda več moški kak žensk. Vsaki, ki je odišeo, je meo tūdi vüpanje, da

se povrne v domovino, kda si v Ameriki nekelko opomore. Vnogošteri je v Ameriki dosejno zvoj cil, ništerne pa krvavo vkanilo, i ga je Amerika ešče globše sünoła v nesrečo.

Po svetovnoj bojni so se razmere v Ameriki jako spremenile. Združene države severne Amerike, kama se je pred svetovnov bojnov selilo največ Evropejcov, so po svetovnoj bojni naednok zaprle svoje meje i dnes se sme samo mali broj Evropejcov seliti ta. Vlada severnoamerikanski združeni držav je za vsako državo v Evropi odločila natenko določeni broj, kelko njeni državlanov se sme vsako leto vseliti v Združene države i toga broja je nemogoče nikak prekoračiti. (Te broj se z lückim imenom zove kvota). Naravno je teda, da se je zavolo te prepovedi morao val evropski izseljencov — zastaviti ga je najmre ne bilo mogoče — obrniti v drugi kraj. I dnes Evropejci, kak so prle bežali v Združene države sev. Amerike, bežijo v Argentinijo, Kanado v zadnjem časi tūdi v Avstralijo i Afriko, kama so njim za zdaj ešče dveri odprete.

Ar je v zadnjem odišlo v Argentinijo tūdi jako dosta naši ljudi, zato v naslednjem napišemmo nekaj podatkov od te pokrajine iz pisma, štero je 15. febr. t. l. poslalo iz Rio Cuarto 7 Slovincov uredništvi „Slovenca“ i štero je bilo 17 marca v tom leti v celom objavleno. Povedani v svojem pismi naznanjajo, da je glavni pridelek argentinskoga polodelavca pšenica i kukarica. Letini protijo poleg vremenski neprilik posebno kobilice (šaške), šteri je po neštarni krajev ogromno, kak celi oblak, ki zakrije sunce, se selijo s kraja v kraj, za sebov pa nihavlejo vse optüščeno i prazno. Tak vničijo tej stvarci v ednom dnevi do 50 hektarov strmenoga. Vlada se je že zadosta trošila, da bi od dežele odvrgnola to nevolu, pa zaman. Z Nemčije so prihajali strokovnjaki, da bi znajšli kakše sredstvo proti njim, pa dozday se njim je ešče ne posrečilo.

Pole tū obdelavlejo s stroji (mašinami) vendar pa je obdelavanje od daleč ne tak racionalno (to je, da bi prinašala telko pridelkov, kak je najviše mogoče) kak v Združeni državaj sev. Amerike. Industrija (fabrike) je ešče v porojici i ešče ta, kelko je jeste, je zvekšega v rokaj tühincov: severno Amerikancov pa Angležov. Trgovina, posebno na drobno, je na jako niskoj stubi. Nega tiste poštenosti, kak smo je mi navajeni. Korupcija tū prav

prekšeno cvete. Čistoče tū ne poznajo dosta, v tom pogledi so razmere podobne onim v Južnoj Italiji. Konj pogine na cesti, pa se nihče ne zbriga za njega. Psi ga hodijo tak dugo trgat, dokeč ga ne raznesejo vsega. Da kušajo merodajni ljudje odpomoči tomü, je naravno, vendar pa poprek tomü nega dosta haska. Domačin je manjak, zamazanec, za sebe nema dosta potrebčin. V svoji „paragataj“ (šlapslinaj) sedi ves zamazani za svojim „musradonom“, se ne preobleče ne v petek ne v svetek. Tak je poprek na vesnicaj (po varašaj je bogše). Se pridejo naši ljudje vse razočarani. Tū delajo na poli, kosijo s stroji strmeno. Ravno zdaj so henjali s pšenico; po kakši 14 dnevaj pa do šli nad kukarico, kde do meli kakše 3 mesece poseo. Poprek se v časi žetve prav dobro zaslüži, na zimo pa je težkoča, ar tū, kak že povedano, nega tovarn, kama bi na zimo šli brezposelni. Zato pa vnoigi med brezskrbneži, ki ne misli dale kak gleda, zaslüži v žetvo lepe peneze, na zimo pa odide v kakši vekši varaš, kde zapravi vse krvavo zaslüžene peneze i na sprotoletje mora znova začniti. V verskom pogledi so razmere nekaj ravno naopak kak pri nas. Tū v Rio Cuarto, ki računa 40 jezero stanovnikov, mammo toti 5 cerkvi, pa v nje prihajajo samo bogatašje, med tem pa srmaškejši ljudje neso bogzna kakši prijatelje cerkve. Delavski stališ je nikak ne rožnati. Najbole ešče shajajo takzvané „kompanias“ (več delavcov vküper), ki prevzemejo ves pov edne „enstancije“ (kmetije) na akord. Na zimo naj se ne hodi se, naj bo to opomin vsem slovenskim moškom. Odpravijo naj se rajši, kda se tū začne z zdelom, v meseci oktobri i novembri. Mora pa se tū meti zdravo srce pa delavne roke.

Tak se teda glasi pismo naši rojakov. K tomü podamo ešče mi nekaj podatkov od Argentinije, za štere je dobro, da zna vsaki, ki nameravle ta potüvati.

Argentiniya je republika, štera je dobila svoje ime po srebrnom kinči, šteroga so nosili domači Indijanci, kda so med nje prišli Evropejci. Latinski pa se srebri pravi: argentum. Argentiniya meri nekaj menje kak 2 milijoni 800 jezer kvadr. kilom., to je 5 krat telko kak Nemčija. Po četiji z l. 1919 računa Argentiniya nekaj več kak 8 milijonov stanovnikov; to se pravi, da pridejo le dobri 3 prebivalci na l kvadr. kilom. Glavni varaš Argentinije je Buenos Aires.

GOSPODARSTVO.

Mi smo že lani pokazali na to, da je za našega polodelavca jako važna živinoreja. Nedavno pa so isto povedali v Belgradi, na ednom zbori Glavne zadružne zveze, štera je najvažnejše gospodarsko društvo v našoj državi. Cela zadeva je ednostavna. Zadnji čas se vrši precizno boj med evropskimi gospodarskimi pridelki i med onimi, štere pripelajo iz drugih krajev sveta. Zrnje i druge mrtve izdelke je lahko prevažati, ar se na dolgoj vožnji po morji ne skvarijo tak hitro kak pa meseni. Živo živino prevažati je pa nekoliko draga pa tudi reskirana stvar. Lehko se najprej zgori, da se zaperi na ladji kakši poprijeti beteg med živinov i te ide vsa zaloga v zgubo. Tudi krmljenje na poti dosta košta, či trgovec sčče, da njemu živina dosta dol ne vzeme. Zato na poli živinoreje esčče naš polodelavec najlažej zdrži boj z gospodarskimi pridelki, ki prihajajo iz zvinevropski krajev.

S tem v zvezi pa je edno veliko pitanje, mimo šteroga naš polodelavec nikak nesmi iti, najprej kvašenje zelene krme. V pogledu je prineseo »Slovenec« v 75 številki zanimive podatke.

Prednosti kvašene krme so velike. 1. Celo leto lahko mammo friško krmo za živino, štera je dosta več vredna kak suha krma, posebno pa za dojne krave i steone. 2. Krma ne zgubi svoje moči. Pri sušenju se z odparjenov vlagov tudi posuši dosta krmne moči, posebno v deževnom vremeni. 3. Či je krma dobro skvašena jo živina raj je kak friško. 4. Kvasi se lahko tudi repna nat i slabjša krma kak repna nat, šarje i tak dale. 5. S sušenjem se ne trbe navlačivati.

S takšov krmov je neprimerno menje dela kak s suhov. Ne samo ka bi trbelo čakati lepo vreme, nego se lahko kosi v dežči i se vozi krmo v prostore za kvašenje. To je naravnoč velikanska pridobitev. Kelko je včasih navlake s krmov, posebno v deževnom vremeni.

Kvašenje se dela s pomočjov takzvani silo naprav. Silo je velka posoda napravljena ali s cementa zozidana ali pa z železa. Odzgora ma napravljeno stiskalnico, s šterov se lahko krma poljubno stiskavle. S stiskavanjem lahko naravnalemo kvašenje. Skušnja nas najprej vči, da se krma sirova tem bole škori i skisa, kem menje je stisnjena. V menje stisnjenoj krmu, kde je dosta zraka vmes, se pri sparjenjej razvije velka toplota. V toj toploti se krma skisa, skvasi i ostane friška pa dobra dugši čas.

Se zna, da esčče za zdaj nemre mo računati, da bi zavolo slabi gospodarski prilik zmogli naši polodelci napraviti takše silo naprave, nego vsaka stvar se mora prle dozoreti, kak se začne i ravno zato bomo od toga esčče večkrat pisali. Tu de mela naša oblastna zbornica tudi zahvalno gospodarsko delo, najprej pomagati, da si v vsakom kraju par gospodarov postavi takše silo naprave, da de ljudstvo vidlo, kak se kvasi v nji krma i kakše haske nosi. Dosta bi v tom pogledu pripomogli razločni tečaj i poskušnje.

Za dokončetak bodi povedano, da v Ameriki, na Nemškem i po drugih krajeh majo vpelane takše silove naprave i da se njim je imenitno posrečilo v nji skvasiti friško krmo.

Mali oglasi.

„MAJALA“ mast in milo za obraz Vam ohrani mladost i lepoto. Napravi kožo belo, odstranjuje vso nečistočo, piščajce, zdečico, jetike in sovčene šblinte. Cena za obadvoje Din 20.— Izdeluje in z poštov razpošilja: Lekarna pri Sv. TROJICI D. Lendava.

Prodaj gostilno

v Gor. Radgoni, Sp. Gris, poleg sodišča, davčnoga urada, obmejnoga komisarijata, fin. kontrole, itd., na eden štok, 11 sob, 2 kuhinji, kleti, ledenica, magazini, štale, ograd, betonirano dvorišče, električna razsvetljava. Deseti penz bo polovični. Pojasnila davle HINKO POZUN, notar v Gornji Radgoni.

K odaji

je lepo imanje v Bučevci, šterro obstoji s 5 oralov pola, travnikov, hiše i škednja. Prednjen hram je pokriti s črepom. Poizve se pri FRANC LOVENJAKI, Bučevci, p. Križevci št. 16.

Nova senja!

Občina Dobrovnik naznanja, da je 6. aprila samo živinsko senje. 2. oktobra pa je živinsko i bališko senje.

PREDSTOJNIŠTVO
OBČINE DOBROVNIK.

LEPO POSESTVO

je na prodaj, stanovanje in gospodarsko poslopje vse zidano, zemljišče obstoječo iz njiv in travnikov, skupno 5 oralov, vse pri hiši. Cena se poizve pri lastniku SENČAR v Lukavcih, pošta Križevci pri Ljutomeru.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri

I. HAHN trgovina s papirjem, s pisarniški in šolskimi potrebščinami. Prekmurska tiskarna v Murški Soboti.	ERDOŠI BARNABAŠ trgovci z papirrom igračami v Murški Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.
--	---

PRODAJA

konkurznega blaga.

Dne 11. aprila 1927. ob 10 uri se vrši v Dobrovniku pri Dolnji Lendavi sodna prodaja specerijskega blaga, železnine, steklenine ter trgovskega inventarja konkurzne mase Pavla Seredija iz Dobrovnika, kakor tudi pohištvo prezadolženca. Blago se lahko ogleda isti dan od 8 do 10 h. Po izvršeni prodaji se bode vršila dražba (licitacija) prezadolženca lastnih 102 deležev „Krščanskega konsumnega društva za Dobrovnik in okolico“. Pojasnila daje Dr. JANKO LESKOVEC, odvetnik v D. Lendavi kot upravitelj konkurzne mase.

Zahvala.

Ker nama je v naši neizmerni tugi nemogoče zahvaliti se vsakemu poedincu, prosiva vse prijatelje in znance, ki so nama povodom nenadomestljive izgube naše nepozabne mamice izrazili svoje sočutje, darovali prekrasne vence, da sprejmejo tem potom našo globoko zahvalo.

Zahvaljujemo se posebej »Evang. dijačkemu domu« za tolažbe polne žalostinke, končno vsem onim, ki so v tako velikem številu spremili ljubljeno pokojnico k večnemu počitku.

M. Sobota, dne 7. aprila 1927.

Ivan in Rudolf Peterka.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik drága jó anyáknak elvesztése alkalmából részvétüket fejezték ki, kik a megpróbáltatások e nehéz napjaiban segítségünkre voltak, a koszoru adományozóknak, az evang. diák-otthonnak a szép énekekért és végül mindazoknak, kik a felejthetetlen halottat utolsó útjára elkísérték a leg-hálásabb köszönetünket fejezzük ki.

M. Sobota, 1927. április 7.

Péterka Janos és Rezső.

PRODAM

mojo moderno zozidano, z vodovodom, lepo kopalnico in acetilensko lučjo opremljeno

hišo in posestvo,

kakor tudi kompletno pohištvo za obedovalnico.

HORVATH KAROLY notaruš vp.
V ROGAŠOVCIH (Sv. Jurju) Prekmurje.

Zaradi

smrtnega slučaja

dam v najem gostilno Peterka. Reflektanti se naj zglasijo zaradi ustmenega pogovora pri:

RUDOLFU PETERKA
bančni uradnik
MURSKA SOBOTA

Haláleset

következtében

bérbeadó a Péterka-féle vendéglő. Bővebbeket:

PÉTERKA REZSŐ
banktisztviselőnél,
MURSKA SOBOTA.

Prekmursko kat. podporno društvo sv. Ivana Krstitela.

št. 13. spadajoče pod družbo sv. Družine. Društvo je ustanovljeno 15 septembra 1920 1. in je najbolše za Prekmurske Slovence in Slovenke v Chicagi. Zavaruje se lahko od 250 do 500 dolarov. Moški in ženske od 16. pa do 55. leta. Deca od 1. leta do 16. Deca plačujejo vsi po ednoj ceni 15 centov na en mesec, a starejši pa po svojoj starosti, či se mladi da notri menje, či starejši več. Seja je vsakšo 4. nedelo v meseci ob 2 vori popoldne v Cerkvenoj dvorani sv. Štefaua, Lincoln, št. po 22. Pl. V slučaji poškode član ali članica dobijo za 6 važnejših operacij 75 dol., za zgubo ednoga oka 100 dol., za 2 oke 250 dol., tak ravno za roko ali nogo či je več nej za delo. Za 4 prste na roki ali na nogi 50 dol. Odborniki za leto 1927. so sledeči: Predsednik: Ivan Horvat 2050 W. 23 rd, St., podpredsednik: Martin Gabor, tajnik. Štefan Foyš 1929 W. 22 nd. Pl., blagajnik: Ivan Denša 2730. Arthington St, zapisnikar: Marko Vouri, nadzorniki: Števan Horvat, Matjaš Hajdinjak in Mihal Haklin. Društva voditeo: Janoš Hren, vratar: Števan Kreslin.

K odaji

sta dva „Singer“ mašina za čevljare malo nicaniva. Što sčče kupiti je po fal ceni dobri pri FILO JANEZI v Čekečkvoj vesi.

Na prodaj

je ena še nova 4 let stara mlatilnica na parni pogon s štirim kojskimi močmi, 1000 mm. širine, tovarne: Hofher Shrantz Claytn Sutleworth. Poizve se lahko pri lastniku IVANU TKALEC, Lipa. Cena primerna, blago še dobro ohranjeno. Čas za prodajo samo še do 1. maja 1927.

Pomaranče in limone

ter vsakovrstno vsak dan svežo zelenjavo dobavlja po najnižjih dnevni cenah edino le tvrdka CELESTINA GLAVNIK Ljubljana, Pogačarjev trg. 1. Telefon: interurban 2493. Brzojavke: Glavnik, Ljubljana.